

Õnnitleme uut vallakodanikku ning tema vanemaid!

REMI

Noorimate kodanike vastuvõtt

Isadepäeva eelsel reedel, 8. novembril, toimus Antsla valla kõige pisemate vallakodanike vastuvõtt, kuhu oli kutsutud 11 last koos peredega. Kutsutud olid lapsed kelle sünd oli registreeritud ajavahemikul 1. mai kuni 31. oktoober 2024.

Selle aja jooksul sündis 6 poissi ja 5 tüdrukut, nende hulgas ka üks paar kaksikuid.

Pidulisi võõrustati Lusti lasteaia hubases saalis.

Tervitussõnad ja parimad soovid ütles piduliste volikogu esimees Merike Prätz.

Vastuvõtu tegid meeleolukaks Lusti Lasteaia Siilikeste rühma väikesed laululapsed, keda juhendas õpetaja Annika Põldsepp.

Igale väikesele vallakodanikule anti kingituseks gra-veringuga hõbelusikas.

Lisaks hõbelusikale anti kingituseks pisipõnnide mõeldud raamat „Pisike Puu“, mis on Eesti Lastekirjanduse Keskuse ja Kultuuriministeeriumi kingitus ja Võrukeelne lasteraamat „Tsilokõsõn majan“, mis on kingitusena Võro Instituudilt.

Vastuvõtt lõppes ühiselt vesteldes ja torti süües.

Palju õnne kõikidele vanematele ja nende võrratutele lastele.

TIINA TRUMP
kantselei peaspetsialist

Kas Antsla vald laieneb?

Juba mitu kuud toimuvad Antsla ja Rõuge valla vahel läbirääkimised, sest Mõniste piirkonna elanikud esitasid kevadel taotluse 17 küla liitumiseks Antsla vallaga. Mõlema valla volikogud otsustasid, et demokraatia põhimõtteid tuleb järgida ja erinevad tegurid läbi arutada.

Mis saaks Antsla vallal olla selle vastu, kui keegi soovib meiega liituda? Lihtne see otsus ei ole. Mõniste piirkonnaga tulevad kaasa suured laenukohustused, samas on seal avalikud hooned (koolimaja, rahvamaja, hooldekodu) renoveeritud ja heas korras. Käisime Antsla valla esindusega nende hoonete olukorraga tutvumas ja uurisime ka lähituleviku remondivajadusi.

Väga palju mõjutab selliseid otsuseid siiski rahaline olukord. Oleme Antsla valla investeeringuid teinud kaalutletult ja seetõttu ei ole

meie valla laenukoormus üleliia kõrge. Kahjuks ei anna aga mitte miski meile kindlust, et riiklik regionaalpoliitika selliste väikeste valdade toimimist vajalikus mahus toetab. Kui vaadata näiteks haridusvaldkonna rahastamist, siis järjest enam survestab see koolide sulgemist. Maapiirkonnas on lasteaia ja kooli olemasolu väga oluline, kui me soovime, et siia jääksid või tuleksid oma kodu rajama noored inimesed.

Omavalitsuste rahastamise küsimuste arutamiseks korraldasime koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi esindajatega. Täiendavalt koostame Mõniste piirkonna prognoositava eelarve, et välja selgitada selle piirkonna tulud ja kulud, nii palju kui see võimalik on. Kõiki kulusid ei arvestata piirkonnapõhiselt, st osa kulusid võtame arvesse meie oma valla praktikast

Antsla vallaga ühineda sooviv piirkond Antsla vallaga ühineda sooviv piirkond.

lähtuvalt. Täpsustamisel on veel Mõniste piirkonna laenukohustuste suurus, mis samuti eelarve osa mõjutab.

Täiendavalt tuleb arvestada, et ühe valla edukat toimetulekut mõjutab paratamatult ka elanike arv. Antsla valla elanike arv on viimase

24 aasta jooksul kahanenud. Seda nii loomuliku iibe kui rände tulemusel. Ehk annab Mõniste piirkonna liitumine ka meile veidi särtsu juurde?

2025. aasta toob meile kaasa taas kohalike omavalitsuste valimised, seetõttu ei ole meil otsustamiseks palju aega. Oleme kokku leppinud, et otsused peaksid olema niimoodi tehtud, et Mõniste piirkonna võimaliku liitumise korral saavad ka seal elavad inimesed KOV valimistel osaleda.

Detsembrikuus on kavas kohtumine Mõniste piirkonna elanikega, et täpsemalt ära kuulata ka nende soovid. Otsustamise juures on kõige olulisem see, et praegune Antsla valla rahaline olukord ei läheks Mõniste piirkonna liitumisega kehvemaks.

MERIKE PRÄTZ
Antsla vallavolikogu esimees

Muudatustest Eesti Töötukassa Võrumaa osakonna töökorralduses

Alates 01.01.2025 on Võrumaa osakonna Antsla büroo suletud. Klientide teenindamine jätkub maa-konnakeskuses Võrus, aadressil Jüri 19a, Võru linn, III korrus. Infotelefon 777 3000 ja e-post voru@tootukassa.ee

Toetame töö ja töötaja leidmisel!

Osakonna klienditeeninduse ajad:

- E, K, N 8.15–16.00
- T 8.15–17.30
- R 8.15–12.00

ENE KERGE
Võrumaa osakond
osakonnajuhataja

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

22. oktoobril toimunud volikogu istungil:
- otsustati anda külaseltsile MTÜ Vaabina Elab tasuta kasutusse Antsla valla omandis olev Vaabinapargi kinnistu, asukohaga Vaabina küla, Antsla vald, Võrumaa, eesmärgiga edendada ja arendada külaelu;
 - kinnitati Antsla valla eelarvestrateegia aastateks 2025–2028;
 - otsustati lõpetada Antsla valla osalemine

mittetulundusühingu Eesti Andmesidevõrk liikmena.

Protokolliga saab tutvuda Antsla valla veebilehel: <https://antsla.ee/volikogu-istungite-protokollid>

HELLE SAVI
volikogu sekretär-registripidaja

Alates 1. jaanuarist 2025 kehtivad Antsla vallas sotsiaalteenuste ja sotsiaaltransporditeenusele uued omaosalustasu hinnad

Lemmikloomapidaja vastutus

Toimivas ühiskonnas kehtivad teatud käitumisnormid ja -reeglid meile kõigile. See on nii ka avaliku koha (igasugune territoorium, rajatis, hoone, mis on antud üldiseks kasutamiseks või on üldkasutatav) kasutamisel. Lemmiklooma võtmine on vabatahtlik ning loomapidaja võtab endale sellega ka kohustuse lemmiku tervise, heaolu ja käitumise eest vastutada.

Lemmiklooma pidamisega ei või rikkuda avaliku korra või heakorra nõudeid. Vastutustundlikud loomaomanikud jalutavad avalikus ruumis lemmikuga rihma otsas, koristavad nende järelt ja ei lase oma lemmikul teisi inimesi ega loomi ohustada. Vabalt ringijooksvad kutsud ja kiisud, kes kergendavad ennast kuhu tahavad ja teevad, mis neile pähe tuleb on aga vastutustundete lemmikloomaomanike tunnusmärk. Ometigi puutume me selle probleemiga kokku liigagi tihti, eriti tiheasustuspriirkondades.

Me võime oma lemmikutele õpetada igasuguseid põnevaid trikke, läbida nendega kuulekuse treeninguid ning märgata neis inimesele omaseid käitumismustreid. Lõppude lõpuks on aga siiski tegemist loomaga, kes reageerib ja toimetab oma instinktide ajal. Vabalt ringi liikuvate lemmikloomade käitumist ei saa ette ennustada. Siinkohal tulebki kõne alla loomaomaniku enda isiklik eitamine. Põhilised väited, mida vastutustundetu loomaomaniku suust kuulda saab on, et tema lemmikloom ei teinud midagi valesti, avaliku korra rikkumist ei olnud, loom ei oska või ei taha rihmaga jalutada, ta ei oma teistele ohtu omapäi jalutades ning kõige hiilgavam tõekspidamine – aga teiste koerad või kassid teevad samamoodi, miks neid korrale ei kutsuta! Tuleb ju tuttav ette...

Arusaadavalt on tegemist vastutusest kõrvalehoitudumise ja keeldutakse tunnustamast oma enda isiklikku eksimust, ebakindlust või lausa laiskust. Mida siis teha? Ega muud üle jäägi kui märgata ja anda loomaomanikule järjepidevalt teada tema kohustusest, lootes, et ühel hetkel saab ta olukorra tõsidusest aru.

Loomaomanikul tuleb avalikus kohas lemmiklooma väljaheide viivitamata koristada. See tagab sanitaar- ja hügieeninõuete täitmise. Lemmiklooma väljaheide ei ole ainult esteetiline probleem – rooja kaudu levivad parasiidid, algloomad, viirused, bakterid ja seened, mis on ohtlikud nii inimestele kui ka teistele loomadele. Parasiitide munad on väliskeskkonnas väga vastupidavad ja püsivad elujõulisena aastaid. Rooja lagunedes imenduvad selles peituvad haigustekitajad maapinda. Seega kui roe võib visuaalselt looduskeskkonnas olla juba lagunenu, püsib selles asupaigas oht inimesel või loomal ikkagi haigustekitajaga nakatuda.

Lisaks eelnevale tuleks teadvustada, et lemmiku roe ei ole väetis – see on selleks liiga happeline. Kõige mõistlikum viis on panna see kilekotti (sobib ka taaskasutatav saia/leiva kileümbris), siduda kott korralikult kinni ja visata see segaolmejäätmete prügikasti.

Antsla vallas kehtib koerte ja kasside pidamise eeskiri (vastu võetud 22.02.2021 nr 6), mis on täitmiseks kohustuslik kõigile vallas elavatele ja viibivatele loomapidajatele. Eeskirjaga on võimalik tutvuda nii internetis kui ka vallamajas. Hoiame oma käpalisi ja peame nende kasvatamisel reeglite kinni, nii on mõistagi kõigil parem ning ohutum.

ENE TOOMING
keskkonnaspetsialist

Koduteenus maksab kliendile 1 kord (kuni 1,5 tundi, mis sisaldab ka poes käimist) **6 eurot**.

Koduteenusega abistatakse kodustes toimingutes ja asjaajamises täisealist kõrvalabi vajavat isikut, kes terviseseisundist, tegevusvõimest või elukeskkonnast tulenevatel põhjustel ei suuda sooritada kõrvalabita toiminguid, mis on vajalikud kodustes tingimustes elamiseks. Üldjuhul sisaldab koduteenus kliendi abistamist ja juhendamist.

Isikuabi maksab kliendile 1 tund 10 eurot.

Isikuabi osutamine tähendab abivajaja (teenuse saaja) abistamist tema enesehooldusega seotud toimingute sooritamisel ja nõuab abivajajaga füüsilist kontakti, näiteks juhendamist hügieenitoimingutes ja hooldusabivahendite kasutamisel, abistamist liikumisel ja muu selline.

Kõrvalabi vajadus hinnatakse ja täpsustatakse iga isiku puhul eraldi.

Sotsiaaltransporditeenus maksab koduteenuse kliendile Antsla valla piires 0,30 eurot km + 6 eurot kord.

Sotsiaaltranspordi teenus arstiabi saamiseks, kauplusesse, pangautomaadi juurde saamiseks või ametiasutusse Võru maakonna piires (Politsei- ja Piirivalveamet, pank jms) kliendi isiklikku kohalolu vajavad toimingud.

Sotsiaaltransporditeenus maksab puudega isiku, eaka ja erivajadusega isikule Antsla valla piires 0,30 eurot km + 6 eurot tund.

Puudega isiku, eaka ja erivajadusega isiku transport koos saatjaga, kui isik ei ole võimeline kasutama ühistransporti elukohast tervishoiuteenuse osutajani või ametiasutusse – kus kliendi kohalolek on

vajalik – sihtkohta ja tagasi.

Kagu Ühistranspordi osutatav sotsiaaltransporditeenus (lepinguga kuni 31.12.2026):

- Võru ja Põlva maakonna piires üks sõidusuund 5 eurot;
- Tartu ja Valga maakonna piires üks sõidusuund 10 eurot;
- Mujal Eestis üks sõidusuund 30 eurot.

Tugiisikuteenus

Antsla valla elanikule tasuta.

Transport tugiisikuga asjaajamisel 0,30 eurot km.

Isikliku abistaja teenus

Antsla valla elanikule tasuta.

Täisealist puudega isikut abistatakse toimingutes, mida ta ise ei saa teha tema erivajadusega seotud piirangutest. Abistamisel väljaspool kodu lisandub transpordi maksumus vastavalt valitud transpordivahendile.

Lisateenused

- Pesupesemine ja kuivatamine – masinatäis 5 eurot;
- Sotsiaaltransporditeenuse kasutamisel saatja tasu (koduteenuse ja üldhoolduse kliendil) – tund 6 eurot;
- Koduteenuse osutamiseks vajalik suuremahuline eelnev koristus (nt lemmikloomad toas, suurtes kogustes tarbetud asjad jms) – tund 15 eurot;
- Lumelükkamine, lehtede riisumine, jm koduväline tegevus, mis toetab kodus elamist (vaba ressursi olemasolul) – tund 15 eurot.

Teenuse osutamisel ajaarvestus on pooltunni täpsusega, kliendi juurde jõudmisest kuni kliendi juurest lahkumiseni. Koduteenuse ajaarvestus võib alata ka poest või apteegist kauba ostmisega.

Ühendatud sõitudel jagatakse kilomeetrid klientide vahel, vastavalt läbitud kilomeetritele proportsionaalselt.

Vallavalitsus võib teenuse saajale teha soodustusi või osutada teenust tasuta kui teenuse saajal jääb pärast kõigist sissetulekute ja põhjendatud eluasekulude mahaarvamist kuus kasutada summa, mis on alla kahekordset riikliku kehtivat toimetulekupiiri.

Sotsiaalteenust ja sotsiaaltransporditeenust puudutavate küsimuste korral palume pöörduda sotsiaaltöö spetsialisti Malle Kodu poole (e-post malle@antsla.ee; telefon 785 5378 või sotsiaal@antsla.ee).

Tugiisikuteenust puudutavate küsimuste korral palume pöörduda sotsiaaltöö spetsialisti Liia Jahimehe poole (e-post liia.jahimees@antsla.ee; telefon 785 5378 või sotsiaal@antsla.ee).

Sotsiaalkaitseministri 29.06.2023.a määruse nr 40 „Nõuded koduteenusele“ (jõustumise kp 01.01.2025) muutuvad nõuded koduteenuse sisule, sealhulgas tegevustele, mis on vajalikud teenuse eesmärgi saavutamiseks.

Sotsiaalteenuste ja sotsiaaltransporditeenuse hinnatõus ei puuduta ainult Antsla valda, vaid paljusid teisi kohalikke omavalitsusi veel. Hinnatõus on tingitud suurenenud vajadusest tagada edaspidi klientidele kvaliteetsem sotsiaalteenus ning sellega kaasnev materjalide ja vahendite hinnatõus, sh transpordi- ja kütusekulu.

PS! Kõik koduteenuse kliendid saavad hiljemalt 30. november 2024 kirjaliku teavituse hindade muutumise kohta.

Heade soovidega
TIINA LALL
Antsla vallavalitsuse
sotsiaaltöö peaspetsialist

Regionaal- ja Põllumajandusministerium uurib elanike rahulolu oma kohaliku omavalitsuse teenustega

Regionaal- ja Põllumajandusministeriumi tellimisel viib Kantar Emor novembrist kuni jaanuarini läbi küsitluse selgitamaks välja Eesti elanike rahulolu kohalike omavalitsuste avalike teenuste ja elukeskkonnaga. Küsitlus aitab ministeriumil hinnata olemasolevat olukorda ning liikuda eesmärgi poole, et vajalikud avalikud teenused oleksid kvaliteetselt kättesaadavad kõikjal Eestis.

Küsitlus viiakse läbi 16-aastaste ning vanemate Eesti elanike seas ning sellega soovitakse saada ülevaade Eesti elanike rahulolust oma kohaliku omavalitsuse avalike teenuste ja elukeskkonnaga. Uuringu kutse saab üle 91 000 inimese. Valimisse sattunud inimestele saadetakse e-kirjaga kutse küsitluses osalemiseks veebikeskkonnas.

Regionaal- ja põllumajandusminister Piret Hartman kutsub kõiki kutse saajaid kindlasti küsitlusele vastama. „Uuring annab elanikele võimaluse hinnata oma rahulolu kohaliku elu ja omavalitsusjuhtide

tegevusega. Inimeste tagasiside on meie jaoks oluline regionaalpoliitika kujundamisel ning edasiste lahenduste, sealhulgas võimalike toetuste väljatöötamisel. Meie eesmärk on, et rohkem inimesi elaks maapiirkondades, väljaspool suuremaid tõmbekeskusi. Selleks on oluline tagada kvaliteetseid teenuseid kõikjal Eestis,“ selgitas Hartman.

Elanikkonnarühmades, kus vastamisaktiivsus interneti teel jääb planeeritud madalamaks, kogutakse puuduolevad ankeedid telefoniküsitlusega, mis viiakse läbi detsembri- ja jaanuarikuu jooksul.

Küsitlust jätkatakse seni, kuni soovitud valimi suurus (9130 vastajat) on saavutatud.

Kutseid küsitlusest osa võtmiseks hakatakse välja saatma alates 8. novembrist. Uuringu valim on moodustatud juhuvalikuga rahvastikuregistri andmetest. Lisainfo ja detailid küsitluse kohta Kantar Emori kodulehel.

Küsitluse tulemused kohalike omavalitsuste kaupa avaldatakse 2025. aasta esimeses pooles portaalis minuomavalitsus.ee. Uuringut korraldab regulaarselt iga kahe aasta tagant ning varem on samalaadset küsitlust läbi viidud 2020. ja 2022. aastal.

Kontakt

Risto Kaljuste, regionaal- ja põllumajandusministeriumi avalike suhete osakonna nõunik, risto.kaljuste@agri.ee, 5673 7853

Antsla Kultuurikeskuses kohtusid Antsla valla väarikad

Selle aasta oktoobrikuus, eakate päeval tuli teemaks, et elukogenud väarikad inimesed tahaksid korraldada kohtumist valla sotsiaaltöötajatega ning teada, missugused võimalused ja tegevused on vallal eakatele suunatud. Tahaksid teada, mida naabervaldades väarikad põnevad teevad ning kuidas Antslas väarikate aktiivgruppide veel paremini käima tõmmata ja ühistegevusi luua ning oma eluolu huvitavamaks ja liikuvamaks muuta.

Mõte õhku visatud, tuli hakata korraldusliku poolega tegelema ning novembrikuu alguses – üle-eestilise täiskasvanud õppija nädala raames – toimuski Antsla Kultuurikeskuses väarikate nõukoja, kuhu olid kutsutud valla elukogenud inimesed. Kokkusaamisel osales pea 50 inimest. Kohale oli tulnud nii lähedalt kui kaugelt Antsla valla küladest.

Kohtumisel olid kohal abivalvanem Kurmet Mürsepp, valla sotsiaalvaldkonna esindajad ning külalisena tervitas Mariitta Jalassola Otepää seniorite kojast. Väarikaid tervitas kultuurikeskuse kunstiline juht Uku Freiberg muusikalise vahelapaga ning tantsusammu keerusid Sügismeloodia tantsumemmed. Joogi- ja toidupoolise kattis lauale Veski Pubi. Üritust toetas Antsla Vallavalitsus.

Abivalvanem Kurmet Mürsepp lausus avasõnad kohaletulnutele, rääkis valla kriisivalmidusest ja -võimekusest ning hiljem, kes soovis, sai veel personaalselt valla esindajaga mõtteid vahetada. Mariitta Jalassola tutvustas ja rääkis Otepää valla seniorite tegemistest ning julgustas ka meie eakaid julgemini kokku saama ja tegutsema. Ta selgitas, et alati ei olegi raha vaja, et midagi teha. Alati ei olegi kindlat kohta vaja, kokku võib saada igal pool, nt raamatukogus, noortekeskuses, kultuurimajas, õues, mõnikord isegi kellegi kodus, kui tahtmist on.

Tavaks on neil olnud kas ise sümbolne osalustasu maksta või siis igale kohtumisele võtnud keegi ise natukene söögipoolist kaasa.

Valla sotsiaaltöötajad andsid ülevaate valla sotsiaalteenustest ja -toetustest eakatele. Vestlusingis tõstatati üles nii mõnedki olulised ja valusad teemad eakate igapäeva elust ning vajadustest. Olulised olid üksildus, majanduslikult raske olukord ning lähedaste hooldajate vaimne tervis sealhulgas hakkama saamine ning koolitusvajadus, kuidas säästa ennast läbipõlemisest. Toodi näiteid, kus eakas inimene hakkab mingil põhjusel hoidma omaette ja sellest võib välja kujuneda üksildus ja sügav depressioon. Siin võib olla mitmeid faktoreid, nt tervisemured, rahamured, lähedase kaotus jms. See tunne võib tekitada eakas kurbust ning rõõm hakkab temas vaikselt hääbuma, aga kui eakad saaksid koos omaealistega koos aega veeta, oleks väljateenitud vanaduspuhkus palju helgem.

Kaika küla esindaja rääkis tõsiasi, kui keeruline on eakaid kodust välja saada. Ta selgitas, et ega see lihtne ei ole. Värgisi ei too kedagi kohale, isegi kui on korraldatud valla transport. Tahe suhelda ning kuhugi minna peab ikka igapäev enda seest tulema. Siinkohal toongi selgituseks, et häid lahendusi ei ole kohe varast võtta, aga võibolla ongi siin üks mõttekoht, ehk mõni vajab väikest sõbralikku müksu, et kodust välja tulla seltskonda. Veidi julgustavat õlga, käepigistust.

Boose seltsi üks naistest sõnas, et kõik algab lastest. Juba detsembrikuu alguses ootavad Boose seltsi naised lapsi Linda rahvamajja, et koos nendega piparkooke valmistada ja kaunistada.

Tõsiasi on ütleksingi elukogenud väarikatele, et ärge jääge koju istuma ega muutuge üksildaseks. Või kui näete oma tutvusringkonnas

kedagi, kes on jäänud koju ega taha sealt enam välja tulla, siis rääkige temaga, küsige, kuidas tal läheb – kuidas tal päriselt läheb. Üksildasena võib eakas tunda end ka siis, kui ta kõrval on teine inimene, on olemas lapsed ja lapselapsed. Aga kui näete ja teate, et kuskil on keegi, kes on tõsiselt hädas ja vajab abi, siis kindlasti pöörduge valla sotsiaaltöötajate poole, kes saavad inimesega otse suhelda ja edasised vajadused kaardistada. Alati ei jõua info abivajaja kohta valla sotsiaaltöötajani ning seetõttu võibki jääda inimene mõnikord abitusse olukorda.

Kui ikkagi ei ole oma muresid ja rõõme kellegagi jagada, tuleb kindlasti otsida seltsi ning üles leida need inimesed, kes huvituvad ja hoolivad. Uskuge, need inimesed on meie ümber olemas! Ka pärast pensionile jäämist tuleb väarikalt vananeda ning elada elusat elu ja nautida sellest igat päeva. Leida üks väike rõõm päevast, olgu siis selleks kriiskav linnulaul, sillerdav vihmapiiaknal, päikesekiir pilvede vahel või telefonikõne lähedastelt.

Paari tunnise kohtumise lõpus tõdeti, et aeg liikus omasoodu ning olulisi teemasid oleks veel, mida arutada. Aga üks on kindel, on loodud algus uuele traditsioonile – väarikate koja kohtumistele. Kokkusaamisel osales pea 50 inimest. Kohale oli tulnud nii lähedalt kui kaugelt Antsla valla küladest.

Aitäh teile, Antsla valla väarikad, kohaletulemise ja kaasaraikimise eest!

Aitäh, Uku ja Sügismeloodia tantsumemmed, et väarikate kohtumise säravamaks muutsite!

Aitäh, Antsla Kultuurikeskus, saali ettevalmistamise ja kujunduse eest!

Heade soovidega
TIINA LALL
Antsla vallavalitsuse
sotsiaaltöö peaspetsialist

Sügisene reis Tartu ja Saadjärve äärde

Antsla valla eakadega külastasime 10. oktoobril Eesti Rahva Muuseumi Raadil. Käisime kahel näitusel. Üks neist oli „Kohtumised“, mis ulatub üle kogu maja, mille pikkus on 355 m. Ruumi kõrgus on alguses 15,3 m, edasi minnes väheneb 2,4 meetrini. Näitus algabki tänapäevast, kulgeb edasi läbi seitsme ajaperioodi: vabaduste aeg, elu raudse eesriide taga, moodsad ajad, raamatuaeg, ristiusu tulek, metalliaeg ja kiviaeg. Vastavalt aja edasikulgemisele muutub ruum järjest madalamaks. Vabaduse aeg algab fosforiidisõjast. Elust raudse eesriide taga oli näha piiritsooni tähist, nõukogude aegseid kuusehteid, mis meis tekitasid parajat nostalgiat jms. Moodsa aja lõigus olid näha Lorupi klaasitehase tooted, naiste villane supeltrikoo jne. Ja edasi kuni kiviajani välja, kus oli näha, kuidas inimene sõltus loodusest. Loodusest saadi kõike: toitu, jooki, kehakatet, ulualust.

Teine näitus oli „Uurali Kaja“. See kajastab erinevate kirdede Euroopa ja Uurali piirkonna rahvaste etnograafiat, jagunedes Permi rahvad, Põhjarahvad, Volga rahvad ja Läänemeresoome rahvad. Huvitav on Uurali keelepuu, kus on kirjas kõik keeled – 21 eri keelt. Nägime nii komi tare kui udmurdi aita, aga ka ilusaid rahvariideid ja palju muud.

Peale ERMi külastasime tagurpidi maja, mis oli nähtus omaette. Kogu mööbel on laes alates laudadest, toolidest, vaipadest, laste pissipottidest jne. Ka põrand oli veidi viltu. Nii et tekitas alul ebakindla tunde, mille-

ga siiski harjus ära.

Sõit edasi läks Saadjärve äärde, kuhu on rajatud Jääajakeskus. Seal võttis meid vastu elusuuruses mammut. Stendidelt võis lugeda, kuidas on kujunenud meie kliima, milline oli meri ja kus see kunagi meie aladel paiknes. Tore oli otsida looduslikest nurkadest ka loomi ja linde, kes elavad siin tänagi. Nad olid paigutatud väga oskuslikult nn. loodusesse. Päev oli päikesepaisteline ja kõik said ilusa Saadjärve kaldal suve meenutada.

Oli jälle üks ilus sügispäev!

MAIA PARTS

Pildil: tagumises reas vasakult paremale esimees Liisa Loreena Värton, aseprotokollija Kirke Mai Kambek, aseesimees Ragnar Haggi. Esimeses reas vasakult paremale Laura Lääts, Kiara Astree Kulbin ja Berta Varik. Pildilt puudu protokollija Luna Eliise Vaher.

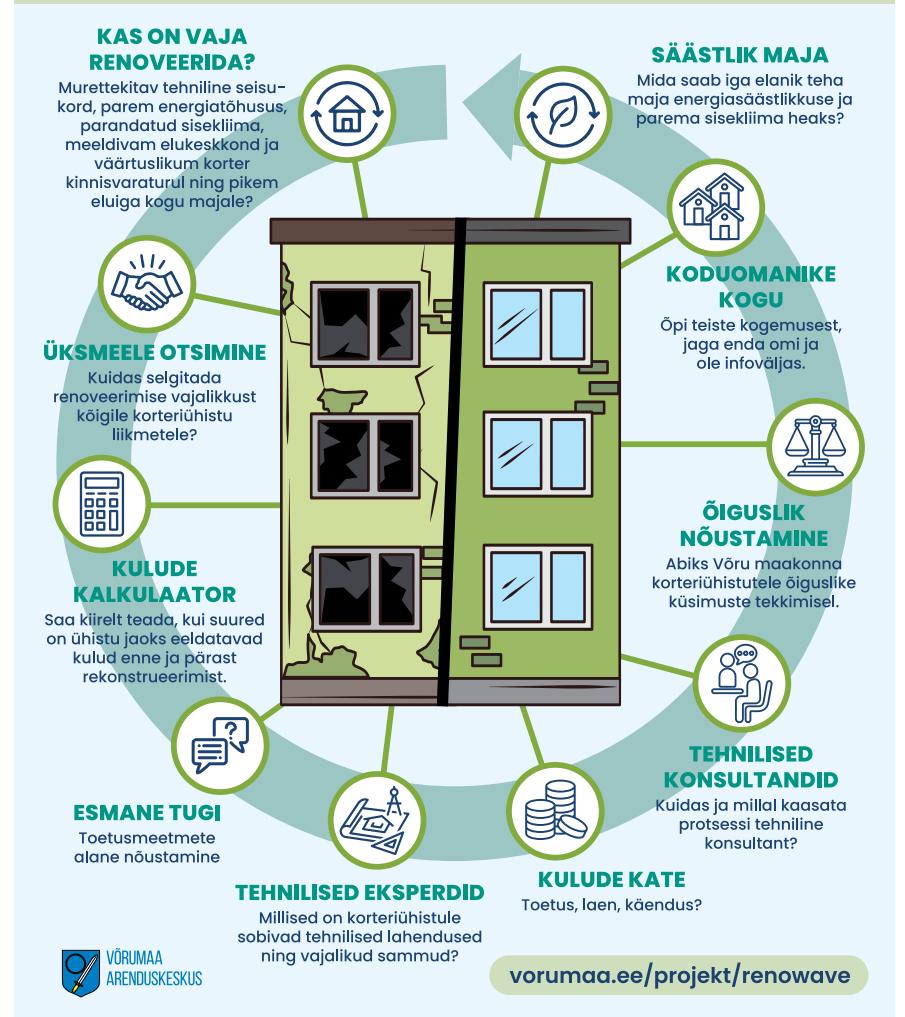
Antsla valla noortevolikogu

Selle aasta septembri lõpus, 27. septembril, alustas tööd uus Antsla valla noortevolikogu koosseis. Kandideerijaid oli 7 ja noortevolikogu põhikiri näeb ette, et kui kandideerijaid on alla 9, siis valimisi ei toimu ja kõik kandideerijaid said automaatselt uude koosseisu. Noortevolikogu tegutsemisaeg on kaks aastat. Töö efektiivsemaks toimimiseks jagasime rollid ja panime paika eesmärgid. 16. novembril toimus Antsla noortekeskuses koosolek, kus Annemai Joab aitas meie mõtetest ja plaanidest formuleerida eesmärgid. Esimeseks eesmärgiks on tihedam koostöö volikoguga, teiseks soovime arendada koostööd Antsla valla koolides toimetavate õpilasesindustega. Kolmandaks vanemate noorte kaasamine nende endi ja üldiselt ka meie valla arengu toetamiseks, neljandaks noortevolikogu sotsiaalmeedia ja brändingu arendamine ning vallalehte kord kvartalis artikli kirjutamine. Viimaseks eesmärgiks plaanime hakata tegema tihedamat koostööd Võru maakonna teiste noortevolikogudega. Innukalt alustame oma ühiste ja isiklike eesmärkide täitmist ning usume, et nii püsib motivatsioon lõpuni välja.

NIMI	POSITSIOON
Liisa Loreena Värton	Esimees
Ragnar Haggi	Aseesimees
Luna Eliise Vaher	Protokollija
Kirke Mai Kambek	Tavaliige
Laura Lääts	Tavaliige
Kiara Astree Kulbin	Tavaliige
Berta Varik	Tavaliige

KÕIK ÜHEST KOHAST!

Võrumaa Arenduskeskusest saad infot kõigi renoveerimise etappide kohta

Uku Lepna - uus Antsla Gümnaasiumi loodusainete õpetaja

Hetkel olete Antsla Gümnaasiumis töötanud juba kaks kuud. Kuidas on läinud esimesed kuud õpetades? Millised on olnud suurimad väljakutsed?

Esimesed kuud on olnud lootusrikkad. Õpetajaks asudes oli väikene ärevus ikka olemas, et kuidas sellise vastutusriika ametiga hakkama saan, kuid Antsla Gümnaasium on olnud suuresti positiivne kogemus. Suurimad väljakutsed on olnud koolieluga harjumine: kellel ja millal erinevad õppekäigud või matkad. Olin ära unustanud enda kooliajast, mis õpilasel veel peale tunnis käimise tähtis on.

Milline on Antsla koolikeskkond Teie jaoks? Kuidas on kollektiiv vastu võtnud? Millist tagasisidet olete saanud õpilastelt?

Antsla on minu jaoks „lõunamaa“. Oles Hiiumaalt pärit, on siin keskkond teistsugune: loodus, inimesed ja elamine on teistmoodi - tüüpiline ümberkolimise harjumisperiood. Koolikollektiiv on olnud väga vastutulelik ja soe. Nii hea on tunda, et võib kaastöötajatega rääkida vabalt. Alati on võimalus abi küsida ning siiani on igati üritatud abile vastata. Õpilaste tagasiside on olnud alguses vägagi hea. Eks uue õpetajaga võtab õpilastel harjumine aega. Loodan, et mõnele õpilasele ikka meeldib õppida ka minu tunnis.

Õppisite Tartu Ülikoolis ja Eesti Maaülikoolis. Kas juba siis oli eesmärk saada õpetajaks? Kust tuli idee õpetajaks hakata?

Õpetajaks saamine oli mul väga pika mõtlemisega otsus. Algas see kunagi kooliajast, kui olin gümnaasiumis ja osalesin bioloogia õpikojas. Seal esitle-

sin rakuehituse teemat ja Tartu Ülikooli tudengid ütlesid mulle, et ma võiksin selle seletuse peale õpetaja olla. Tol hetkel oli mul siht hoopis mujal, kuid väikene idee seeme sai vist juba siis ajju istutatud. Edasi läksin ülikooli, sest teadsin, et soovin kõrgharidust keemia valdkonnas ning õpetajaks olemine jäi pikemaks perioodiks väga kaugele tahaplaanile. Muutus elus toimus siis, kui olin Maaülikooli lõpetanud ja töötasin erialasel töö Tartus. Pärast kolm aastat tööolles tuli vajadus elus teha muutus ning enese arendamine tuli aina rohkem ja rohkem mõttesse. Õpetajaks olemise mõte kooruski alles aasta tagasi reaalseks plaaniks ning seetõttu leidsin tee Noored Kooli programmi.

Kuidas sattusite Noored Kooli programmi? Mida Te enne seda tegite?

Tartus sain tutvuse inimesega, kes liitus Noored Kooli programmiga paar aastat enne mind ning rääkis oma kogemusest. See köitis, sest andis võimaluse saada õpetajaks ja panustada Eesti haridusse nii, et ma saaksin oma pere toetada. Avalduse programmi tegin selle

aasta alguses, kui avati 18. lennu teine voor ning osutasin valituks pärast mitut kandideerimisvoor.

Enne Noored Kooli programmi olin töö Tartu A.Le Coq tehases siirupikõõgi operaatorina. Olen lõpetanud toidusainete tehnoloogia eriala ning sain rakendada oma teadmisi Eesti suurimas joogitööstuses.

Mis hobid, huvialad, kohustused on Teil väljaspool kooli? Kui palju jääb õpetamise kõrvalt nendega aega tegeleda?

Suurim õnn on olla koos oma esimese lapse, tütre Mia-Liisega ja nautida pereelu. Peale selle on üks suurimad huve lauamängud. Ikka üllatatakse, kui mainin, et mul on naisega kokku soetatud 50+ lauamängu. Õpetamise kõrvalt jääb aega nendega tegeleda. Samuti olen Kaitseliidus, sest tahan panustada väga Eesti riigi turvalisusele.

Millised on teie ootused õpetajana tulevikus? Kas kujutate ennast näiteks 20 aastat hiljem ka õpetajana? Mida soovitaksite teistele noortele, kes soovivad õpetajaks hakata?

Kuna õpetajaks pürgimine on olnud pika mõtlemisega otsus, teadsin, et haridusvaldkonnaga tahan elus edasi toimetada nii kaua, kui saan. Minu arvates on teadmised ja haritus ühiskonna hea hakkamasaamise üks alustalasisid. Õpetajana loodan, et seda arusaama suudan läbi loodusteaduste õpetamise meie õpilastele edasi anda. Soovitan noortel, kes tahavad õpetajaks saada, et õpetamise otsus oleks läbi kaalutletud, sest vastutus on väga suur.

Intervjueris
KRISTJAN TUULAS
10. klassi õpilane

Lugu sellest, kuidas Kuldre lasteaia lapsed vanas turbakaevanduses inimtegevuse tagajärgedega tutvust tegemas käisid

Kuldre lasteaia selle õppeaasta suur projekt nimega „Kuldre Kooli lasteaia „Sipsik“ rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamine“ on väga suure hooga käima läinud. Lasteaia kõige suuremad „Tähesipsikud“ käisid selle projekti raames õppikäigul endises turbakaevanduses ehk jääksoos (Ess-soo), et näha inimtegevuse tagajärgi looduses. Uurisime, kas leiame endises turbakaevanduses loomade, lindude ja putukate tegevusjälgi. Uurisime nii lähemalt kui kaugelt kas mõni lind, loom või putukas näitab end meile. Oskasime isegi hästi tasa olla, et näha, kas eelmisel õhtul endise kaevanduse kõige märjemal alal peatunud luigeparv ka meie õppekäigu ajal on seal veel alles. Kahjuks olid nad juba teele asunud. Kuid tösi see on, et rändlindudele on vaja vahepeal oma lennutiibadele puhkust anda, et edasi jaksaks rännata. Sood ja rabad on selleks suurepärased kohad. Kuna linde on kaugelt halb näha siis olid meil abiks projekti abil ostetud binoklid ning väiksemate ja lähemalt uudistamise jaoks vajalikud luubid. Sellel päeval uurisime lähemalt hommikust härmatist. Uurimist ja uudistamist oli meil palju, sest mitte ükski laps ega ka enamused õpetajatest polnud varem mahajäetud turbakaevanduses käinud. Õnneks oli meid saatmas, juhendamas ja õpetamas Rabavere OÜ matkajuht, kes aitas kõik nähtava ja nähtamatu meile arusaadavalt selgeks teha ja juhatas meid turvalisi radu pidi sinna kuhu tohtis ja turvaline oli. Saime teada, et soos kasvavad soole omased taimed, mida lapsed varem (peale kase, männi, jõhvika ja pohla) näinud ega kuulnud polnud. Iga laps valis enne õppekäigule minekut omale ühe tundmatu taimenimetuse, kellega ta siis soos tutvavaks sai. Nii kohtusime me oma teel turbasambla, kanarbiku, tupp-villpea, kukemarja, muraka, jõhvika, männi, sookase ja sookailuga. Kahjuks ei tahtnud huulhein end sel päeval meile näidata. Aga ehk sellepärast, et äkki oleks ta tahtnud meid „pisikesi“ sipsikud putukate pähe nahka pista. Saime teada, et huulheinale maitsevad putukad.

Kõigile lastele oli põnev näha mida teadlased on Ess-soos ette võtnud selleks, et vanast turbakaevandusest saaks jälle toimiv soo. Soo oli täis ehitatud laudteid, mille abil teadlased oma katsetele ligi pääsevad ja mida mööda oli jälle meil mugav liikuda ning ümbrust jälgida. Aga kõige põnevam oli siiski üks seadeldis, mille lähedale ei tohtinud minna. Nimelt teevad teadlased soos uurimustööd ja mõõdavad seal ühe aparaadiga süsiniku hulka mis soost eraldub. Süsinik peab püsima soos, mitte sealt ära lendama. Seetõttu teadlased püüavadki vanas kaevanduses veetaset tõsta, et soo taastuks ja taas süsinikku kinni hoidma hakkaks, mitte ei lendaks meie kliimat soojendama. Meie õppekäigu teekond viis meid ka taimedega kaetud soo osale. Kõik lapsed olid ühel meelel, et roheline maastik on ikka ilusam kui see suur pruun ja tühi väli. Pealegi, me saime seal süüa nii jõhvikaid kui pohli mida me kuivendatud alalt ei leidnud. Kõndimine taimedega kaetud soos oli küll teistsugune kui me harjunud olime aga see eest oli see väga põnev, nagu seikluspark, kus pidi ületama „ojasid“ ja ette vaatama, et oma kummikust ilma ei jääks. Õppekäigu lõpus ootas meid imemaitsev taimetee ja veel maitsev praänik. Õppekäik oli väga vahva ja õpetlik. Selleks, et kõik uued teadmised paremini kinnistuksid, läheme kevadel taas sohu, et vaadata, kas aastaegade vaheldumise käigus on endises turbakaevanduses midagi muutunud.

Meie õppekäiku toetas Eesti riik.

Sipsikute rohelised uudised pani kirja
ÕPETAJA MAI UUS

Teine Erasmus+ aasta Antsla Gümnaasiumis

Meie suureks heameeleks sai rahastuse järjekordne õpirände taotlus ning Antsla Gümnaasiumi õpilaste ja töötajate hariduslikud rännakud Euroopas jätkuvad.

Oktoobris käisid inglise keele õpetajad Tiina Tirgo-Abiline ja Merle Paat Prantsusmaal uute projektipartneritega tutvumas. Dun-le-Palestel asub maapiirkonnas ning on rahvaarvu poolest võrreldav meie kodulinna Antslaga. Sealne kool, College Benjamin Bord, on keskastme kool õpilastele vanuses 11–15. Meie õpetajaid võeti väga soojalt vastu ja neli päeva olid tihedalt täis erinevaid tegevusi, mille käigus saadi tutvavaks koolieluga ning külastati erinevaid põnevaid kohti, et koos kokku panna programm õpilaste külaskäiguks.

2025. aasta märtsis sõidavad viisteist 8. klassi õpilast ja neli õpetajat õpirändele Prantsusmaale, kuid juba novembris algab virtuaalne koostöö eTwinningu projektis „Active. Green. Creative. Bright. Borderless.“ Eesmärgiks on koostöö- ja suhtlusoskuste arendamine ning teemadeks loodus, keskkond, loovus ja liikumine. Lisaks sellele osalevad kaks õpetajat täpselt

samal ajal ja samas kohas töövarjundena ning nende eesmärgiks on tundide külastamise ja koolielu vaatlemise käigus koguda parimaid näiteid koostööst õppimisest ja õpetamisest. Koolidevaheline koostöö jätkub ka järgmisel õppeaastal, sest septembri lõpus või oktoobri alguses külastavad College Benjamin Bord'i õpilased ja õpetajad Antsla kooli.

Loomulikult jätkuvad õpetajad enda koolitamist – teemadeks info-

tehnoloogia, tehisintellekt, loovus ja koostööne õpetamine. Novembri teisel nädalal osalesid õpetajad Kerli Hellamaa ja Silje Veski koolitusel „ICT Tools for a Creative and Collaborative Classroom“ Roomas. Jaanuaris ja veebruaris osalevad veel kolm õpetajat kahel erineval koolitusel Firenzes.

Erasmus+ rikastab elu ja avardab silmaringi!

MERLE PAAT
Erasmus+ koordinaator

Kuldre Kooli õpetajate esimene Erasmus+

Kuldre Kooli kaks õpetajat said võimaluse viibida 26.10 - 02.11.2024 Erasmus+ välislähetusel Põhja-Makedoonias. Võrumaalt suundus üheksa haridustöötajat ühtse meeskonnana uurima Euroopa Liidu välist elu ja õpikeskkonda asustuste vahelise koostöö vaatepunktist. Töövarjutamine sai teoks SA Võrumaa Arenduskeskuse Erasmus+ üldhariduse akrediteeringu tegevuskava raames ja Haridus- ja Noorteameti toetusel.

Nädalane kogemus pakkus väga palju uut ja huvitavat. Meid võõrustas väike maakool Sveti Nikole linna külje all.

Vastuvõtt oli eriline. Lapsed pakkusid auravat saia ja rõõmsate õpetajate kolleegium oli igal hetkel valmis vastama kõigile küsimustele ning tegi meie saabumise ülimalt meeldivaks. Kuigi koolimaja ukse ees suitsetavad õpetajad oli harjumatu vaatepilt olid võõrustajad siiski rõõmsameelsed ning väga avatud oma kogemusi ja elu jagama. Koolikeskkond ise oli nõ kulunud nõukogudeaegne. Seintelt pudenes krohvi ja kardinad olid parandatud teibiga. Õpikute ja töövihikute süsteem oli lihtne, igas koolis olid samad materjalid. Vahetusjalatseid ei kantud ja üleriided rippusid klassis nagides. Toimis pesaklasside süsteem. Huvitav tähelepanek oli see, et kõik õpilased kirjutasid hariliku pliiatsiga, olenemata klassist ning kui tekkis vajadus pliiatsit teritada, siis tehti seda kasvõi kääridega ja otse pörandale pingi alla.

Kõige selle juures paistis silma positiivsus ja säravad silmad. Õpetaja ja õpilase vaheline suhe oli austav ja distsiplineeritud. Mobiiltelefonidega probleemi ei täheldanud,

õppetöös ja vahetundides neid ei kasutatud. Staadioniks oli tavaline muruplats, mis ei takistanud kehalise tunni läbiviimist.

Antud koolil oli ka kaks nn satelliit kooli. Need asusid mõne kilomeetri kaugusel üksteisest ja pakkusid võimalust kohalikel lastel kodulähedases koolis haridust omandada. Näitvahendid olid kohati kümneid aastaid vanad. Küttesüsteemi mittetöötamisel külmemate ilmadega oli klassis väike ahjuke ja vajadusel õppis ühes koolis vaid kaks gruppi õpilasi, kus ühes klassiruumis võis olla koos mitme erineva klassi lapsed. Õpetajatele ei olnud võõras töö liitklassiga ning oma koormuse jagamine kuni viie erineva kooli vahel. Kusjuures transpordikulud ja paljundusmaterjalid pidi õpetaja tagama oma kulude ja kirjadega. Kõik see aga ei takistanud õpilastel tunnis häirimatult teadmisi omandamast ega õpetajatel ühise eesmärgi poole püüdlemast.

Sveti Nikole linnas asuvad koolid olid paremas seisukorras, kuid süsteem oli üldjoontes sama. Kuigi olukord, kus eripedagoogi „klass“ asub kuskil keldrikorrusel väikeses ruumis, kus on kõrged laed ja vähe valgustus ning miinimum töövahendeid, oli ometi rõõmustav näha, et HEV lastele antakse parim mis võimalik. HEV-lapsed kaasatakse klassidesse igal võimalusel ja kaasav haridus toimib. Puudu jääb lihtsalt spetsialistidest.

Samuti pakkus omaette elamust kohalik lasteaed. Lapsed viiakse rühma juba kuue kuni kaheksa kuukselt. Ühes rühmaruumis võib olla 20-32 last ja ühe rühma peale on üks õpetaja ja üks abiõpetaja. Kõik seinad on kaetud laste tööde- ja näit-

vahenditega ning rühmaruumid on võrdlemisi väikesed. Õue minnakse vaid siis kui lastel on vaja rahuneda. Lasteaias saime võimaluse kohtuda eripedagoogiga kes oli selles piirkonnas ainus. Seal kohtasime samuti positiivsust ja edasipüüdlikkust ning tekkis suur austus kohalike lasteaia õpetajate vastu.

Meie grupile pakuti head võimalust kohtuda kohaliku omavalitsuse juhiga. Sveti Nikole linnaape andis meie grupile poliitilise ülevaate hetkeolukorrast piirkonnas ja püüdlustest ikka Euroopa Liiduga liituda.

Saime teada, õpetajate ja tugipersonali palkamine käib teisiti kui meil siin Eestis. Kui soovitakse palgata nt eripedagoogi, siis selleks tuleb valitsusele kirjutada kiri koos põhjendusega, miks on seda ametikohta vaja. Vastust võib mõnikord oodata kuni 10 aastat, nii nagu selles koolis kus me käisime.

Õpetajate palgad on poole väiksemad kui meil, kuid hinnad on rohkem kui poole odavamad. Kor-

raliku lõuna, mida ära süüa ei jaks, saab kohalikus Sveti Nikole restoranis kätte 3-4 euroga. Pooleliitrine Coca-Cola on poes umbes 50 eurosenti.

Lisaks Sveti Nikole olukorrale saime võrdluse ka ühest Skopje koolist. Seal nägime samuti kaasa-va hariduse rakendamist ja kesiseid võimalusi klassides. Kuid endiselt kõik toimus nii nagu peab.

Koostöö seisukohast oli väga huvitav näha kuidas väheste võimalustega on palju võimalik ära teha. Õpetajate rotatsioon toimus edukalt mitme kooli vahel ja koostöö olemasolevate spetsialistidega on ühtselt määratletud.

Natuke ka hariduselust väljastpoolt. Sveti Nikole piirkond on väga nauditav - palju viinamarjaistandusi, vaated ümbritsevatele mägedele on lummavad, taimestik on teistsugune kui meil (meie mõistes metsad puudusid) ja hommikused päikesetõusud töid alati mõnusa päeva. Pealinn Skopje väga ilus linn. Tänavad on

puhtamad kui maapiirkonnas, vaatamisväärsused on suursugused ning leida on kõike kui vähegi otsida. Hinnad on samuti veidi kõrgemad kui maapiirkonnas, kuid meie jaoks siiski odavamad. Kui sellega nädala jooksul ära harjuda on aklimatiseerumine Frankfurdis ikka väga ehmata. Looduskeskkond on samuti väga erinev võrreldes Eestiga. Silmi paitavaid vaateid sai nii linnu ümbritsevatest mägedest kui ka sügavast kanjonist nautida.

Nädal Põhja-Makedoonias avardas silmaringi, andis uusi koostööpartnerid nii Võrumaalt kui ka Sveti Nikolest. Võtsime kaasa positiivsuse ning teadmise, et meil on olukord võrdlemisi hea.

Täname Kuldre Kooli, Sveti Nikole võõrustajaid, Võrumaa Arenduskeskust ja parimat reisiseisakonda.

TRIINU ELVET
Õppealajuhataja

TRIINU TAITS
Eripedagoog/HEVko

Maailmapäevad „Pruun banaan ja tahkunud leib“ Kuldre Koolis

Kuldre Kool kuulub alates 2022 aastast UNESCO ühendkoolide võrgustikku. Võrgustiku koolid keskenduvad maailmaharidusele, globaalsetele muutustele, looduse hoidmisele, õiglasele kaubandusele, inimõigustele.

Oktoobrikuus toimusid Kuldre Koolis maailmapäevad nimetusega „Pruun banaan ja tahkunud leib“, mis keskendusid toidu raiskamise vältimisele, biojätmete, parim enne möödas toiduainetele ja nende kasutamise võimalustele, õiglasele kaubandusele.

Iga klass sai teema, mida lähemalt uurida. 1.- 3. klass sai teada, mis on biojätmed, palju neid kodus tekib ja kuhu need pannakse.

4.-6. klass uuris, kui palju läheb nende kodudes toitu äraviskamisele ning kuhu need pannakse. Selgitati välja kogused ja rahaline maksumus.

7. klassi ülesandeks oli välja selgitada, kui palju toitu visatakse ära meie koolis.

9. klassi teemaks oli palmiõli tootmine ja selle kahjulikkus loodusele ning 8. klass otsis palmiõli meie toidukaupadest ja kosmeetikatoode-

test.

Ainetundides selgitati, mida tähendab pakendil märged „Parim enne“ ja „Kõlblik kuni“. „Parim enne“ möödas toodete ja toiduainete väärtustamiseks küpsetati nendest banaanikeeksi, õunamuffineid ja pannkooke. 16. oktoobril, kui oli rahvusvaheline leivapäev, küpsetasid 2. klassi õpilased ise leiba, kasutades samuti „Parim enne“ möödas jahusid ja seemneid, suuremate klasside tüdrukud koostasid esitlusi erinevate rahvaste leibadest.

Otoober oli ka õiglase kaubanduse kuu. Terve kuu jooksul räägiti ainetundides õiglasest kaubandusest ja nende toodetest, osaleti õiglase kaubanduse viktoriinis ja viidi läbi fotojaht õiglase kaubanduse märgisega toodete leidmiseks.

Maailmapäevade külalisteks olid Mare Jakovets Antsla Tarbijate ühistust, kes rääkis aeguma hakka toidu „päästmisest“ Antsla Coop kauplustest, ja Helle Laurits Võru

toidupangast, kes rääkis Toidupanga tööst, toidu päästmisest ja vabatahtlikkusest päästetud toidu jagamisel abivajajatele.

Maailmapäevad lõpetas 18.10 toimunud konverents, kus kõik klassid tegid ettekande oma uurimustöö-

de tulemustest ning tunnustatud said ka viktoriinis ja fotojahis osalejad.

Kokkuvõte. Vaatamata sellele, et meie peredes visatakse toitu ja toiduaineid ära, ei lähe see siiski prügikasti, vaid pigem loomadele või komposti.

„Maailmapäevad toimusid MTÜ Mondo projektist, mida toetab ESTDEV – Eesti Arengukoostöö Keskus.“

HELI KUULMETS

Kuldre Kooli maailmapäevade eestvedaja

Palju õnne!

90
VÄINO LAATSARUS

80

TIINA TAMM

75

AILI PLOOMIPUU

KALEV ÖUNSAAR

LEIE TIGANIK

EDA NIKLUS

70

PEETER KIRSCHBAUM

TOOMAS SARIK

VILJAM PEEBO

TEA KIKKAS

Külas käis lastekirjanik Indrek Koff

1. novembril oli raamatukogus külas mitmekülgne looja, viljakas lastekirjanik ja tõlkija Indrek Koff, kellega kohtusid Antsla Gümnaasiumi 2.–5. klassi õpilased, kes osalesid üle-eestilises „Lugemisi“ programmis ning Võru Keskraamatukogu lasteosakonna poolt korraldatud lugemismängus „Raamatusuve bingo“. Lisaks osalesid üritusel ka mõned tublid lugejad.

See kohtumine algas teistmoodi - nimelt pillimänguga, sest Indrek Koff õpib Tallinna Muusika- ja Balletikoolis (MUBA) trompetit.

Kirjaniku sulest on ilmunud üle 15 lasteraamatu ja tema raamat „Kuhu lapsed said?“ on noppinud terve virna auhindu ja tunnustusi, muu hulgas ka Aasta Rosin 2021.

Indrek Koff tutvustas lastele raamatuid „Kuhu said lapsed?“ ja „Issi“, luges neist katkendeid ning üheskoos mängisime mängu – mõistatame riime.

Juttu jätkus nii raamatute kirjutamisest, luuletamisest kui muust huvitavast.

Aitäh Kultuurkapitali Võrumaa ekspertgrupile toetuse eest ning Antsla Vallale.

Suur, suur tänu Antsla Gümnaasiumi raamatukoguhoidja Piretile ning tublidele ja asjalikele lastele.

Ilusat jõuluootust ja mõnusaid hetki raamatu(te)ga!

ANTSLA LINNARAAMATUKOGU

Südamlik kaastunne lahkunu lähedastele!

LIIDIA VÄITS

03.09.1957 - 21.10.2024

BERNHARD KASK

11.05.1952 - 23.10.2024

EVI LAANARU

16.04.1933 - 25.10.2024

PEETER IHER

10.01.1954 - 27.10.2024

NIINA KÄST

05.12.1935 - 28.10.2024

LEONHARD KASAK

05.01.1933 - 01.11.2024

VALENTINE NURMETALO

20.03.1955 - 03.11.2024

AILI SEMEL

20.08.1937 - 07.11.2024

VAIKE TIMTŠUK

19.07.1939 - 10.11.2024

Laste kliimateadlikkuse tõstmine ja toidu raiskamise vähendamine Lusti Lasteaias

Lusti Lasteaia selle õppeaasta Rohelise Kooli programmi teemad on globaalne kodakondsus, kliimamuutused ning toit ja toidujäätmete vähendamine. Teemadega seoses on käimas projekt suurendamiseks laste teadlikkust rohetehnoloogiast ja kliimamuutustest, mis kestab 1.10.2024 kuni 31.05.2025. Projekti elluviimist toetab Eesti riik ja Keskkonnainvesteeringute Keskus, projekti rahastab Heitmekaubanduse kauplemissüsteem (HKS). Meede: Kliima.7.1 Kasvuhoonegaaside

heitkoguse vähendamine. Taotlusvoor: Lasteaia laste rohetehnoloogia teadlikkuse suurendamine. Projekti eesmärk, nii nagu projekti nimigi ütleb, on suurendada lasteaia laste teadlikkust kliimamuutustest ja inimese mõjust loodusele ning vähendada toidu raiskamist Lusti Lasteaias.

Oktoobri kuus toimusid projekti raames esimesed vahvad sündmused nii lasteaias kui mujal. Esmalt tutvustasid õpetajad Sirle Raudsepp ja Katre Kulbin kolleegidele Kliimamuutuste ABC-d, sest kuidas sa muidu lapsi õigele teele suunata, kui endalgi mõned küsimärgid õhus? Järgnevalt käisid koolieelikud ja osad nooremad lapsed Tartu Ülikooli muuseumis, kus osaleti Hullu Teadlase õppeprogrammis „Maa ja ilm“. Lapsed said teada mis on Maa, kuidas see paikneb Päikesesüsteemis ja millest see koosneb. Veel saadi teada, et looduses asetleidvad muutused sõltuvad aastaegadest ning valgusest ja soojusest.

Lisaks uuriti rühmades suuremate lastega H. Levelaerts (2017) raamatut „Terra on haige“. See lugu räägib Maast Terrast ja tema parimast sõbrast Laurast, Päikesest. Terra on haige ja lubab Laural end läbi vaadata nagu arsti juures. Tema tekk läheb järjest paksemaks. Ta soojeneb. On liiga palju päikesekiiri, mis ei pääse välja ja jäävad Terra naha külge. Terra oli kunagi õnnelik. Kuid nüüd on ta haige paljude mustade pilvede tõttu, mis tema teki külge kleepuvad. Laura ütleb, et Terra suudab parandada inimeste abiga, kes garanteerivad, et määratud pilvi saab olema vähem. See on Terrale värsked õhu sõõm! Raamat suunas lapsi mõtlema, kuidas loodust hoidvalt käituda ning mõistma, millised on inimtegevuse positiivsed ja negatiivsed mõjud tema koduümbruse loodusele. Veel said lapsed raamatu abil teada, et toitu tuleks tõsta taldrikule vaid nii palju kui ise ära jõuab süüa, sest toidu ära viskamine põhjustab maa liigset kurnamist.

Külalasti kohalikke Leese Mahe talu, et tutvuda sealsete tehnoloogiate ja puhta toidu kasvatamisega. Õppekäigul innustati lapsi sööma kohalikke aedvilju, mis on kasvatatud puhtalt ja loo-

dust hoidvalt. Lapsed said teada, miks tuleks eelistada kodukohas kasvatatud toitu - Leese

Mahe talu kartul jõuab ka meie lasteaia toidulauale ning selleks kulub oluliselt vähem fossiilset kütust kui siis, kui eelistaksime mõnes kaugemas piirkonnas kasvatatud aedvilju. Sellise valiku abil saame anda oma väikese panuse kliimamuutuste leevendamiseks.

Lasteaias kohapeal käis Tartu Loodusmaja programmiga „Aedvili – maitsev ja tervislik“. Mängulise programmi käigus õpiti tundma ja väärtustama kodumaiseid aedvilju kui tervislikku toitu. Programmis kasutatavad vahendid olid ehedad ning lapsed said näha, katsuda ning maitsta erinevaid vilju.

Järgnevate kuude jooksul keskendume sellele, kuidas toidu raiskamist vähendada. Nagu mainitud, õpivad lapsed endale ise toitu tõstma ja just nii palju kui ise ära jõuavad süüa. See on väikese lapse jaoks väljakutse, aga lähtume sellest, et harjutamine teeb meistriks! Selles etapis saavad lapsed tuttavaks ka rohetehnoloogiaga ning proovime leida lahendusi vältimaks puhta toidu ära viskamist. Kuidas täpsemalt, saate teada juba õige pea.

KADRI VAIKSALU
Lusti Lasteaed

Valgust videovikuaega

12.12 kell 15

See päev detsembris, mil Urvaste seltsimaja meistrid avavad oma kambrite ukseid, perenaine on täitnud riulid meie kandi käsitöö ja toidukaubaga ning tee- või kohvitassi kõrval saab lihtsalt olla teistega koos.

Mõnulemise vahepeale pakume ka asiseid tegevusi:

- Piparkoogitegu lastele koos Kaie ja Maarja-Liisega
- Kaartide meisterdamine Ebega
- Jõulukuulide valmistamine Karillega

· Kell 17 näitame taaskord armsat koguperefilmi „Eia jõulud Tondikakul“

Kaartide ja kuulide meisterdamisel on pisike osalustasu. Kinopilet lastele 5, suurtele 6 eurot.

KULTUURIKALENDER

25.11 kell 19 KINO: „Kelly. Kellegi teise unistus“, Antsla kultuurikeskus;

27.11 kell 19 Sulbi külateater „Kuidas me röövisime Triinu baari“, Antsla kultuurikeskus;

29.11 kell 20.30 2 QUICK START, Linda rahvamaja;

01.12 kell 10 MTÜ Boose Selts küpsetab ja kaunistab lastega piparkooke, Linda rahvamajas;

01.12 kell 14 Tsooru mälumäng, Tsooru rahvamaja;

01.12 kell 15 adventiaja avamine ja kuusetulede süütamine, Antsla keslinna park;

01.12 kell 17.30 adventiaja avamine, Tsooru poesine parkla;

06.12 kell 19 Vana Baskini teater „Kõbus ja lõbus“, Antsla kultuurikeskus;

10.12 kell 18 Vallavillak 2024-2025 IV mäng, Antsla kultuurikeskus;

12.12 kell 10 Lasteetendus „Kingitus Jõuluvanale“ MTÜ müüdnud naer, Antsla

kultuurikeskus;

17.12 kell 18 Antsla Muusikakooli jõuluaktus, Antsla kultuurikeskus;

19.12 kell 13 Antsla valla eakate jõulupidu, Antsla kultuurikeskus;

21.12 kell 14 Antsla valla jõulukontsert, Linda rahvamaja,

28.12 kell 20 aastalõpupidu ans MaMa, Tsooru rahvamaja,

31.12 kell 23 uusaastapidu, Linda rahvamaja.

**KULDRE KOOLI
AVATUD USTE PÄEV**
09.12.2024 KELL 8.00-16.00

- Avatud tunnid kell 8.00-13.40
- Täistundidel ringkäigud koolimajas
- Kell 12.00 meisterdamise töötuba külalistele
- Kell 12.30 võimalik süüa koolilõunat
- Kell 13.00 kooli tutvustus "Miks peaks valida Kuldre Kooli" - direktor

Kooli tutvustava video leiad kooli kodulehelt:
www.kuldre.kooli.ee

KULDRE KOOL

Ootame oma meeskonda kohusetundlikku ja koostööle orienteeritud

**SEKRETÄR -
RAAMATUKOGUHOIDJAT (asenduskoht)**

Ootused:

- erialane haridus (kutse-, rakenduskõrgharidus)
- tunned või oled valmis selgeks õppima koolis kasutuselolevad infosüsteeme
- omad samasel töökohal töötamise kogemust

Tööülesanded:

- töö kooli ja raamatukogu dokumentatsiooniga
- asjaajamine, info haldamine, arhiveerimine
- personalitööga seotud toimingute tegemine

Meie kool pakub:

- toetavaid töökaaslasi
- huvitavat ja mitmekesist tööd
- meeldivat töökeskkonda
- puhkust suvel

Tööle asumise aeg: 2. jaanuar 2025

Kandideerimiseks palume saata avaldus, CV ja haridust tõendavate dokumentide koopiad hiljemalt 28.11.2024 e-posti aadressile signe.vanker@kuldre.ee

Täiendav info: Signe Vanker, telefon 5101152

**JÕULULAAT
RETRO JÕULUD**

ANTSLA GÜMNAASIUMI VÕIMLAS

KELL 10.00-12.00
14.DETSEMBER 2024

OKSJON KOOLI SÖÖKLAS
12.00-...

**KOGUME RAHA UUTE
KOOLI SPORDIVORNIDE
JAKSI!**

ANTSLA GÜMNAASIUMI 11.KLASS

**ANTSLA MUUSIKAKOOLI
JÕULUKONTSERT**

ANTSLA KULTUURIKESKUS

TEISIPÄEV
17. DETS | 18:00

TASUTA

**BUKU
CUSTOMS OÜ**

Sõidukite kere ja värvitööd

Teenused:

- Värvitööd
- Tulede lakkimine
- Puksiir / Veoteenus
- Keretööd
- Plekk detailide liivapritsitööd
- Plastik detailide remont

+372 5651770 www.bukucustoms.ee

LINDA RAHVAMAJAS

MALERING

KOLMAPÄEVITI
KELL 18:00

JUHENDAJA
TARVO TREUMUTH

LINDA RAHVAMAJAS

**LAUATENNIS
JA
SULGPALL**

TEISIPÄEV 16:00-
NELJAPÄEV 18:00
PÜHAPÄEV 18:00

ALATES 24. NOVEMBRIST 2024

OODATUD INIMESED IGAS VANUSES!

INFO: VILJAR 5830 9541

VANA
KASIN
TEATER

Pille Pürgi
autobiograafiline huumorikas etendus

KÕBUS ja LÕBUS

AUTOR
Valdo Jahilo
LAVASTAJA
Eero Spriit

6. DETS kell 19.00
Antsla Kultuurikeskus

PILLIMEES
Toomas Lunge

TÄISPILET 24 €
SOODUSPILET 21 €

WWW.ANTSLAKULTUUR.EE

MTÜ MÜÜDUD NAER

JÕULULAVASTUS

**Kingitus
Jõuluvanale**

12. DETSEMBER KL 10
ANTSLA KULTUURIKESKUS

LAVASTAJA: TARMO TAGAMETS
MUUSIK: JANNI MÄNGLI
NÄITL E JAO: KAREL KÄOS, AGU TROLLA, MÄIV E KÄOS JA JANNI MÄNGLI

TEE OMA TÄHTPÄEV MEELDEJÄÄVAKS NÖIARIIGIS!

Tule ja tähista:

juubeleid, sünnipäevi, pulmi, suvepäevi!

Meie juures saad korraldada ka

konverentsi ja pidada peiesid.

Katame laua ja pakume teile ka lõbusaid
vahepalasid peremehe poolt.

**Pakume teile peolauda ja ruume nii peamajas,
talumajas kui ka kogu kompleksi.**

Meie peamaja saal mahutab 55 inimest ja
talumaja saal 20 inimest.

Korraldame tähtpäeva just teile mõeldes!

Võta ühendust: 533 3253 - Maria Vahtel

noiariik@gmail.com

www.noiariik.ee

ANTSLA VALLA
JÕULUKONTSERT
LINDA RAHVAMAJA
ESINEVAD HUVIRINGID
TANTSUSELTS PÄRLIINE
TANTSUKOOL TANTSUTSOON
21. DETS 14.00
TASUTA
ANTSLAKULTUUR.EE

**ARMAS
KOOLIEELIK!**
Kuldre Kool ootab sind EELKOOLI
alates 26.ndast novembrist 2024.
Kohtume kord nädalas
teisipäeviti kell 13.00 – 13.45
teisel korrusel kolmanda klassi ruumis.
Kooli tutvustav avatud uste päev
toimub 09.12. kell 8.00 – 16.00.
Sinu tulevane õpetaja Katre Soonvald

KUULUTUSED

- Müüa toidukartulit.
Võimalusel transport.
5131969.

MÜÜA LÕHUTUD KÜTTEPUID

Erinevad mõõdud,
hinnad alates 60 eurot
ruumimeeter.
Antsla valla piires
transport tasuta.
Tel 555 188 38

MÜÜA KÜTTEPUID, ERINEVAS MÕÖDUS.

Okas- ja lehtpuu.
Helista 5344 0633 ja
toome kohale

Kohalik
põllumajandus-
ettevõtte otab
põllumaad
Tel: 55904411
randeagro@gmail.com

**AASTALÕPU
PIDU 2024**
23. DETS 19:00
TSOORU RAHVAMAJA
ans. MaMa
AVATUD
kultuurikotvik
LAUDADE BRONEERIMINE: KRISTA 5853 4682

NEIJAPEEV
19. DETS
13:00
LINDA RAHVAMAJA
ANTSLA VALLA EAKATE
Jõulupidu
duo Häa Miiel
SUUPISTED
JÕULUPAKK
TASUTA
VAJALIK REGISTREERIMINE
OSAVÕTUST JA TRANSPORTI
ANNA TEADA KUNI 12. DETS 2024:
KRISTA, 5853 4682 KRISTA.PUIJA@ANTSLA.EE

KOBELAS, LINDA RAHVAMAJAS
01.01. 2025 SÜDAÖÖSEL
**Suur
AASTAVAHETUSE
PIDU**
HEAD TANTSUMUUSIKAT ANSAMBLITELT:
**KAHTLANE SAHIN
&
KÄRBIKUD**
RING FM BÄNDIKONKURSI VÕITJA
ÜRITUST JUHIB DJ MARKO VUKS (RING FM)
SÜDAÖÖSEL
RAHVAMAJA JUURES
UUSAASTA ILUTULESTIK | AVATUD BAAR | PEOAALI UKSED
AVATAKSE ALATES
31.12 KELL 23.00
PILET EELMÜÜGIS IS. - FIENTA.COM | PILET KOHAPEAL 19.99,- | SISSEPÄAS ALATES 18,-
PEOLE SAAB KAASA VÕTTA OMA SOOGI JA JOOGI | LAUDADE BRONEERIMINE 58943738 |

Antsla Valla Leht

Väljaandja:
Antsla Vallavalitsus, F.R. Kreutzwaldi 1,
Antsla linn 66403 Antsla vald
tel 785 5164, vald@antsla.ee

Toimetaja:
Kalev Joab, kalev@antsla.ee

Küljendus:
MK Meedia OÜ,
info@mkmeedia.ee

Trükk: Tiraaž:
Printall 1915

Kohalettoimetamine:
Omniva

Kaastööd palume saata 13. detsembriks e-maili
adressile vallaleht@antsla.ee

TALUTURG

Antsla
turuplatsil

7. ja 21.
detsembril
alates kl 9.00